

ÚVOD

Tento „PAMÁTNÍK VČELAŘŮ ČESKOSLOVANSKÝCH“ byl vydán v roce 1896 péčí ZEMSKÉHO ÚSTŘEDNÍHO SPOLKU VČELAŘSKÉHO PRO KRÁLOVSTVÍ ČESKÉ jako upomínka na Československou národopisnou výstavu r. 1895. Obsahuje mimo jiné také dějiny Zemského ústředního spolku včelařského pro království České v Praze a dějiny nejstarších včelařských spolků :

Blatná, Domažlice a okolí, Hořice, Chrudim, Křížlice, Ledenice, Lužany,
Nechanice, Písek, Příbram, Ronov - Oskořínek, Rtně, Skalice Česká, Slané,
Uhřetěves

a dále krátké životopisy 148 významných včelařů té doby. Pro ukázkou uvádím jen životopisy osmi včelařů působících v našem regionu

*Baar Josef, Dobias Ferdinand, Duda Antonín, Jakeš Václav, Kletečka Jan,
Lešetický Vojtěch, Majer Alois Václav, Paleček Václav, Zikán Titus*
a historii *Včelařské jednoty kraje Píseckého.*

PAMÁTNÍK
VČELAŘŮ ČESKOSLOVANSKÝCH.

UPOMÍNKA

NA ČESKOSLOVANSKOU NÁRODOPISNOU VÝSTAVU R. 1895.

VYDÁNO PÉČÍ

ZEMSKÉHO ÚSTŘEDNÍHO SPOLKU VČELAŘSKÉHO

A REDAKCÍ

JOS. KEBRLE,

PARÁŘE V PŘISTOUPIMI A STAROSTY ZEMSKÉHO ÚSTŘEDNÍHO SPOLKU
VČELAŘSKÉHO PRO KRÁLOVSTVÍ ČESKÉ.

V PRAZE 1896.

NÁKLADEM ZEMSKÉHO ÚSTŘEDNÍHO SPOLKU VČELAŘSKÉHO.

V KOMISSI KNIHKUPECTVÍ A. REINWARTA.

k vlastní jich výrobě a neodporučovati zbytečného nářadí a drahých pomůcek; neboť jenom tím docílí se zase toho, aby rolnický stav náš opětně v té míře včelaření se oddal, jak to bývalo. Jen této snaze přičítati dlužno, že mezi vystavovateli nalézáme několik rolníků a řemeslníků a že počet členů ve spolcích včelařských počíná se právě z těchto stavů rozmnožovati.

Dej Bůh, aby naše slavná národopisná výstava k tomu přispěla též, by jí začal nový rozkvět v životě včelařském. Podmínky k tomuto rozkvětu příznivé z toho, co řečeno, již jsou dány, jest jenom třeba, bychom na základě jich zdárně a statečně pokračovali. Nechtě české včelařství, kteréž pod milostivým žezlem našeho nejosvícenějšího panovníka počalo z úpadku svého se křísiti, pod jeho ochranou dostoupí nejvyššího vrcholu vývinu svého.

Alois Majer.

Životopisy včelařů československých.

Adam Josef, učitel v Č. Dubě, nar. 1855 na Jirsku u Svijan. Včelařství a ovocnictví zvláště si oblíbil. Včelín po otci zdokonalil a rozšířil. Pro včelaření působí přednáškami a pérem. Čtenářům včelařských časopisů je znám pod jménem J. A. Jirský. Mimo školu působí platně v českých spolcích jako jednatel učitelského a hospodářského spolku; jest delegátem rady zemědělské a dozorcem okresním ovocnického spolku zemského. Roku 1894 zvolen za dopisujícího člena a vyznamenán byl čestným diplomem zemsk. ústř. spolku včelařského. Činnost jeho směřuje k tomu, aby láska k vlasti a národu byla povzbuzována.

Adamec František, nar. 1866 v Nemojanech, kněz na odpoč. v Gorici, dříve kooperátor v Bysterci u Brna, býval činným členem výboru moravského spolku včelařského a jest horlivým dopisovatelem včelařských časopisů.

Bachmann Josef, majetník domu v Brně, byl po Steiningerovi předsedou včelařského spolku moravského do roku 1883.

Baar Josef, nar. 31. října 1835 v Klenči u Domažlic. Studoval gymnasium v Plzni a bohosloví v Budějovicích. Po ukončení studií těchto přišel za kaplana do Písku, kde se stal r. 1866 katechetou hlavní školy, na to r. 1870 katechetou dívčí školy měšťanské, na níž pobyl do r. 1884, kdy stal se farářem Putimským dne 31. srpna. Ve školním roce 1872—73 vyučoval na vyš-

ších realných školách v Písku za chorého tehdy katechetu, nynějšího děkana vd. p. P. Fr. Pecha. — V Písku stýkal se často s Janotou, Ningrem, Dr. Pažoutem, Lešetickým, Soukupem a j., kteří horlivě pracovali na poli národním. — Když V. Lešetický přednášel o včelách na vyšších realných školách, poslouchal tu i P. Baar s některými přátely včelařství, a po odchodu Lešetického z Písku jal se ve přednáškách sám pokračovati nejen na realce, ale i na škole rolnické, a vychoval tak celou řadu horlivých včelařů ve všech téměř stavech. Ano dovedl i toho, že mnozí, kdož dříve jen pohrdlivě a s úsměškem o včelařství mluvili, sami pak stali se včelaři. — Když v Písku v život vešla včelařská jednota, účastnil se pilně schůzí, byl v letech 1872—1884 jednatelem a psal přemnohé zprávy spolkové i celou řadu článků do »Českého Včelaře«. Povídka »Růženka« ve »Zlatých Klasech« měla i čtenářky listů těch pro včelařství získati. Snahou jeho bylo vštěpovati lásku ku včelařství, napomáhati, aby každý levně mohl včelařiti. Proto se přičinil o to, aby včelařská jednota Písecká vyráběti dala levné a dobré úly slaměné. V téže jednotě učinil r. 1870 návrh, aby všechny spolky české spojily se v jeden velký celek, aby tak spojenými silami více mohli dokázati, čímž dal nepřímou podnět ku založení Včelařského spolku pro Čechy, z něhož pak vyšel »Zemský ústřední spolek včelařský pro Čechy«, později »pro království České«. — Při tom dbal také, aby se i pastva včelí množila a proto založil sadařský spolek v Písku, jenž v okolí Píseckém za nepříznivých okolností dosti vykonal. Spolku toho byl po mnohá léta předsedou. — Za zásluhy své o včelařství a sadařství zvolen byl čestným členem obou spolků, včelařského i sadařského. — Vedle činnosti této věnoval se i literatuře duchovní, vydával samostatné spisy i pilně

prispíval do duchovních časopisů (»Pastýř duchovní«, »Rádce duchovní«, »31. rozjímání ku pobožnosti májové a j.) — Dne 31. ledna 1895 byl jmenován biskupským notářem, ku kteréž hodnosti mu ze srdce přejem.

Václav Jakš.

Bartoš Josef, JUDr., c. k. auskultant v Roudnici, nar. 1856 v Soboticích u Č. Dubu, zemř. 1887. Byl včelařem důkladně vzdělaným a mohl zdárně ve prospěch českého včelařství působiti, kdyby předčasná smrt činnost jeho nebyla ukončila. Již v mládí naučil se od otce svého, zámožného rolníka, včelařiti a ač churav, věnoval se s celou láskou včelařství a se zálibou prostudoval mnohá včelařská díla česká i cizojazyčná. Byl milovníkem a širitelem včely cyperské, kterou si prostřednictvím Bentonovým přímo z Cypru objednal. V 16. roč. Č. Vč. popsal zařízení skřínek, v nichž Benton matky cyperské zasílal.

Bartošek Josef, JUDr., nar. 1839 v Měřovicích u Kojetína, studoval v Kroměříži a Vídni. Po víceleté službě dosazen r. 1868 jako adjunkt do Ždánic, kde 10 let úřadoval. Po odbytém 7letém úřadování při krajském úřadě v Jihlavě, odešel na odpočinek do Ždánic, kde od r. 1868 včelařil, až také s 20 včelstvy. Bartošek jest pilným spolupracovníkem »Včely Brněnské«.

Bauman Jindřich, správce školy v Kamenných Žehrovicích u Kladna, nar. 1853. Stal se nejprve učitelem v Libni, kde seznal včelaření od Jana Datla, jenž tam byl hospod. správcem. Prostudovav theorii včelařskou, stal se napotom stálým přispívatelem do »Pražské Včely« a »Českého Včelaře«. Za pobytu svého ve Volšanech zkoumal rozličné soustavy úlů a sestrojil úl, který popsal v »Českém Včelaři« v roč. 21. roku 1887 na stránce 97. a jemuž dal jméno »Český národní úl«.

stavoval několikrát na včelařských výstavách, kdež byl pokaždé předními cenami vyznamenán. Účastní se vždy při schůzích včelařských, na výletech a běře podílu v rozhovorech týkajících se života včel. Pečuje rád o rozkvět spolku a zastává se vždy zájmu a prospěchu jeho. — Pro svou upřímnou povahu a přímé jednání požívá důvěry a vážnosti bratrů včelařů v plné míře.

Čajda Jan, učitel v Kolárovicích na Slovensku a praktický včelař, sepsal spis »Včelar na Slovensku« vydaný Maticí Slovenskou.

Čermák František, rolník v Šlapanicích, narozen v Lunkově z rodičů rolnických, kteří měli při hospodářství několik špalků včel, tak že již od mladosti včelařstvím se zabýval. Byl členem výboru včelařského spolku pro okres slanský a šířil neunaveně v okolí svým theoretické i praktické vědomosti včelařské. Aby zušlechtil včelu domácí, zřídil v nedaleké obci Voslochově zvláštní včelín pro pěstování matek cizokrajných, zemř. 26. prosince 1882.

Čermák Václav, nar. v Skorkově 28. července 1835, vysvěcen 1861, včelařil horlivě jakožto kaplan a později farář v Ratajích a Hradešíně. Stal se záhy přispívatelem do »Včelaře«, uveřejňuje zvláště statistická data o včelařství ve svém okolí. Samostatně vydal r. 1875 »Kalendář českých včelařů« a r. 1877 »Jádro theoreticko-praktického včelařství«. Roku 1894 odebral se na odpočinek a žije nyní jako zámecký kaplan v Baumgartenu v Dolních Bavořích.

Černianský Ondřej, úředník spořitelny v Turč. sv. Martině, nar. r. 1841 v Rajci, v Trenčínské stolici na Slovensku. Roku 1893 začal vydávati svým nákladem včelařský časopis »Včelár a ovocinár« k návrhu faráře a vlastence slovenského Ondřeje Květa, kterýžto časopis vychází až naše dny přes nepřízeň maďarských kruhů.

Včelařiti započal r. 1862 dle knihy Kodymovy; včelařil společně ve svém rodišti s tamními rolníky, kteříž měli tehdáž 170 úlů. Roku 1885 byl povolán za úředníka do sv. Martina a vzal sebou 14 čeledí. Při vydávání »Včelára« musí zápasiti s hmotnými poměry, neboť lid slovenský většinou jest chudobný, takže odbornou literaturu jen málo podporovati může.

Čihák Josef, truhlář v Slavětíně u Nov. Města nad Met., nar. 1857, přehlíží včelstva vůkolním včelařům-neodborníkům. Vyznamenán za své mezistěny na výstavách v Jaroměři, Pardubicích a v Dobrušce.

Datel Jan, nar. 1840 v Malešicích, absolvoval vyšší hosp. ústav v Libverdě a byl pak hosp. úředníkem na panství kníž. Ferd. Kinského. Roku 1887 procestoval jižní Rusko; po svém návratu až do r. 1891 vedl správu velkostatků J. Šebkových Zruče, Zbraslavic, Hodkova a Ostrova. Téhož roku jmenován ředitelem královského statku Topčideru v Srbsku a referentem ministerským, kteréhož místa se však následkem neutěšených srbských poměrů vzdal. Od r. 1872 zabývá se včelařením a jako starosta »Včelařského spolku pro Čechy« zvolen r. 1882 do zemědělské rady království Českého. Napsal knihu včelařskou: »Praktický včelař«, která r. 1894 dočkala se 3. vydání. Mimo to přispíval do různých listů, hlavně týdeníku »Hospodáře českoslovanského«, jehož jest velice horlivým spolupracovníkem, v němž mnohý praktický článek z jeho péra mnohou palčivou otázkou osvětlil.

Dobias Ferdinand, c. k. listovní ve Vodňanech, nar. 1. ledna 1829. — Roku 1865 najal si ve Vodňanech domek se zahradou a koupil dva kláty včel v zahradě té umístěné. Tak stal se pojednou včelařem. — Vstoupil do spolku včelařů moravských, četl z knihovny spolkové veškeré spisy vynikajících včelařů tehdejších,

koupil z Moravy vzorný spolkový úl, plemenáček, medomet a potřebné nářadí včelařské, postavil si na jaře roku 1866 včelín, a včely z klátů do nových úlů přeložil. — Podle úlů a náčiní jeho zhotoveno pak v okolí Vodňan mnoho jiných. Za toto uvedení lepších vzorů byl odměněn na výstavě včelařské v Netolicích r. 1869 velikou stříbrnou medailí c. k. hospodářské společnosti v Čechách. — Když v roce 1868 zřídil se včelařský spolek v Písku, byl Dobias jedním z nejprvnějších, kdož do něho vstoupili, zůstal členem podnes a posud také s prospěchem včelaří. — Ve mladších letech provozoval se zdarem kočovné včelaření na řepku a do vřesu. Utržil tím sice notného posměchu lidí přemoudřelých, ale naposledy smál se přece jen on. — V letech 1872—1878 psal články do časopisu spolkového (*»Č. Vč.«*), jehož byl své doby uznanou nejlepší silou. Účastnil se též čile schůzí a výstav včelařských, od r. 1870—1872 byl pokladníkem a členem spolkové správy včelařské jednoty kraje Píseckého, po mnoho let členem výboru, a po přesídlení p. A. Dudy z Vodňan do Soběslavi r. 1873 stal se i předsedou Vodňanského odboru včelařské jednoty této. Odbor čítal původně 40 členů. Odstěhování se čelnějších včelařů, nepříznivá léta a úpadek spolku celého zasadily smrtelnou ránu i odboru Vodňanskému, že sklesl až na dva členy. — Když pak správa včelařské jednoty kraje Píseckého přenesena byla opět do Písku, zůstal i na dále Dobias členem výboru, a po několik roků revisorem účtů. Zprávy jeho o účtech jsou vzorem, jaké mají býti zprávy revisorů; svědčí o mužném, přímém charakteru, který nedovede se po větru ohýbatí, a jakých máme dnes málo — tak málo. *Vác. Jakš.*

Došek Josef Fr., narodil se dne 12. ledna 1842 v Jílovém u Železného Brodu, kde otec jeho byl

učitelem. Ze tří dětí byl Josef nejstarší; otec jeho byl výborným včelařem a psával do časopisu *»Včelař«*. Syn pomáhal otci při včelaření a tím vzbuzena byla láska u Josefa k pěstování včel. U otce nabyt prvního vzdělání a dán do hlavní školy do Liberce a pak vstoupil do učitelského ústavu v Praze a připravoval se k stavu učitelskému; vykonal zkoušku pro hlavní školy, ustanoven byl za podučitele do Semil a odtud v lednu r. 1867 se dostal za učitele na hlavní školu do Hořic. S velikou zálibou pěstoval od mládí včely a když viděl, že v okolí hořickém je včelaření zanedbané, neb jen v klátech se a ještě málo včelařilo, snažil se rozšiřovati včelaření rozumové a v úlech Dzierzonských. Za tou příčinou, jak jest zaznamenáno v pamětní knize včelařské jednoty v Hořicích, vydal 18. února 1868 svolání s některými milovníky včel k obecnstvu, by spolek včelařský v naší krajině zaražen byl. Svolání to neminulo se dobrého výsledku a tak dne 8. března 1868 (viz *»Včelař«* str. 12. roč. I. a str. 38. dne 10. dubna 1868) zahájil první velmi čteně navštívenou schůzi milovníků včel a tak se tvůrcem jednoty včelařské v Hořicích stal, byv při té schůzi jednomyslně zvolen za jednatele jednoty. Staral se všemožně, aby jednota vzkvétala, ale bohužel, že jen krátký čas bylo mu popřáno pro jednotu působiti, neb zemřel neduhem plicním jsa stížen po dlouhé trapné nemoci dne 22. září 1871 a byl pochován na hřbitově sv. Gottharda v Hořicích. Byl výborným včelařem a přičiněním jeho zavedena byla 15. března r. 1868 vlašská a později i krajinská včela do našeho okolí; pěstoval matky vlašské, jež na výstavě v Kolíně za nejlepší uznány byly a i pravé vlašky předčily. Viz *»Kalendář včelařský r. 1871«* str. 129., obdržel stříbrnou státní medaili za své včelaření. V *»Kalendáři včelařském«* jsou od něho

psány články na str. 127. »Proč jsou některé královny velké a jiné opět malé?« — str. 128. »Kterému roji sluší dáti přednost, přirozenému čili umělému?« — Byl též spolupracovníkem včelařského časopisu »Včelař«, viz str. 38. a 80. r. 1868, a píše v tomto na straně 60. »O vlaškách« a na str. 73—91. »O povlašťování« a jiné. Zhotovoval úly slaměné a jiné včelařské náčiní (str. 18—21. r. 1868 »Včelař«). Včely své počtem 5 úlů měl v zahradě p. Seissera, lékárníka v Hořicích, s kterým společně ze svých včel založili vzorný včelín v Hořicích, jenž sloužil jednotě za vzor a upotřeben byl při přednáškách spolkových k názorným a poučným pokusům včelařským. — Matky vlašské pěstoval na okně v malém úlečku ve staré škole (nyní dívčí) v Hořicích; úlek ten posud má choť jeho co drahou upomínku. Přání jeho, by mu spolek včelařský, až umře, k rakvi dal voskovou svíci a na jejím podstavci by napodoben byl úl s včelami, spolek věrně vyplnil. Postavy byl velké a suché, spolek včelařský z úcty k němu, jak ve protokole dne 21. dubna 1872 zaznamenáno jest, mu jednatelství až do smrti ponechal. Vzorný včelín brzy po jeho smrti zanikl.

Drtina Josef, měšťan v Chrudimi, včelařil již r. 1834, kdy Dr. Dzierzon poprvé počal uveřejňovati v listech Frauendorfských o reformě ve včelařství a o úlech s dílem pohyblivým a o zavedení vlašských včel. — Drtina pilně dopisoval velmistru a činil hned opravy na základě zásad Dzierzonových ve svém rozsáhlém včelníku. — Sám zhotovil si Oettlovské ležany a stojany, odbíral a pilně čítal celou řadu odborných spisů zahraničních a všímal si pilně každé novoty až do posledního okamžiku svého života. Byl apoštolem včelařským celému okolí a byl šťastným, získal-li nějakého přítele pro včelařství. Začátečníkům daroval rád

roj i s úlem a v čas velikonoční rozesílal s pravou slovanskou pohostinností četným přátelům svým med a byv zároveň znamenitým pomologem, rozdával každému svému hostu vzácné ovoce ze svých jím samým vypěstovaných stromků. Každý ctil a vážil si šlechtěného, lidumilého stařečka a s nelíbeným zármutkem doprovázeli jej četné zástupy jeho ctitelů ke hrobu s přáním, aby mu Bůh dal lehké odpočinutí.

Duda Antonín, nar. 13. června 1820 ve vesnici Blevicích okresu Velvarského. Po odbyté přípravě k úřadu učitelskému působil od r. 1837 do r. 1842 na vzorné škole v Libochovicích, načež se vrátil ku dalšímu vzdělání svému do Prahy a navštěvoval tu i školu varhanickou. — Nabyv způsobilosti učitelské pro tehdejší hlavní školy, nastoupil r. 1846 jako učitel hudby a výpomocný učitel při c. k. krajské škole v Lito-měřicích. Roku 1847 dostal se za učitele a ředitele kůru do Jaroměře, odtud pak r. 1853 na hlavní školu do Vodňan. Zde počal i včelařiti. Když v roce 1868 zřídila se včelařská jednota kraje Píseckého, stal se její členem, účastnil se velmi horlivě činnosti spolkové, a proto zvolen do výboru a po odjezdu z Písku zakladatele a prvního jednatele tohoto spolku Vojtěcha Lešetického, zvolen A. Duda jednatelem roku 1870. V roce 1869 zřídil se ve Vodňanech první odbor včelařské jednoty Písecké, a Duda stal se jeho předsedou, a byl jím až do svého z ~~Vodňan~~ přesídlení. — Byv čilým jako prostý člen a člen výboru, přičinil se tím více jako jednatel. Spolek za jeho působení utěšeně zkvětal. Roku 1873 byl ustanoven učitelem na c. k. cvičné škole při ústavu učitelském v Soběslavi, kde vyučoval též hudbě a v prvních letech i hospodářství, při čemž horlivě povzbuzoval chovance — budoucí učitele — ku včelařství; ale včelařské jednotě Písecké tím odumřel.

Tato jmenovala jej za zásluhy o spolek čestným členem. O přičinlivosti a praktičnosti jeho ve včelařství svědčí celá řada včelařských článků v »Č. Vč.« a samostatný spisek »Čtení o včelách« hlavně mládeži věnovaný, vydaný roku 1874 ve »Knihovně mládeže«. — Roku 1884 vstoupil do výslužby a odstěhoval se do Jindřichova Hradce, kde stal se předsedou včelařského spolku a místopředsedou okrašlovacího spolku Vesna; roku pak 1890 přesídlil na Král. Vinohrady, kde zdržuje se posud, valně již churav. Přejeme mu ještě dlouhého, klidného věku.

Václav Jakš.

Duška Václav, rolník v Jikvi, nar. 1834, vyrábí slaměné úly dle způsobu Dzierzonova.

Dvořáček Emanuel, učitel na chl. škole v Příbrami, nar. 22. prosince 1853 v Příbrami. — Přípravná studia konal na hlavní škole a nižší realce v Příbrami. Na to absolvoval c. k. český ústav ku vzdělání učitelů v Praze, kdež nabyl r. 1872 matur. vysvědčení. Nastoupiv místo učitelské v Příbrami, obdržel od veleduš. p. děkana Karlotýnského P. Ant. Burky dvoje včelstvo a věnoval se s velikou zálibou včelařství. Blahodárnou činnost v tomto odvětví rozvinul D. při zaražení včelařské jednoty v Příbrami r. 1881. Již dříve, nežli vešla jednota v život, získal jí mnoho členů, příznivců a přátel. — Jako první jednatel staral se o zmohutnění spolku ve všech směrech. Jeho přičiněním pořádány dýchánky s pestrými programy, vycházky na včelíny, pak rozhovory a přednášky, což dokazují četné zprávy v »Č. Vč.« uveřejňované v l. 1882—1884. Velikých zásluh získal si D. o zdar V. sjezdu českých včelařů a včelařské výstavy r. 1882 v Příbrami jednotou pořádaných. Za zvláštní zásluhy v podniku tom vyslovila mu Velesl. zemědělská rada pochvalné uznání. Včelařská jednota jmenovala jej 1894 svým čestným členem.

Fišer L. V., knížecí zahradník v Rožďalovicích, nar. 1835 v Kopidlně, kde od známých včelařů tamějších včelařství se vyučil, napomáhaje na všech stranách včelařství rozšiřovati. Včelaři se zdarem v úlech zděných, které hotoví z nepálených, na slunci vysušených cihel.

Formánek Josef, arcikněz na Týnci u Klatov, nar. 10. února 1813 v Tajanově, vysvěcen byl r. 1838 a působil nejprve co kaplan u známého spisovatele českého Vacka Kamenického na Týnci. Odtud dostal se za faráře do Běšin, načež po smrti Vackově vrátil se do Týnce, kde až do smrti setrval. Byl včelařem horlivým chovaje vždy kolem 50 včelstev a povzbuzoval i jiné ku včelaření přednáškami o včelařství v Klatovském spolku hospodářském i při rozličných jiných příležitostech. Jedna z přednášek jeho uveřejněna jest ve »Včelaři« r. 1872 pod názvem: »Naše česká včela Slovanka«. Roku 1888 slavil své druhotiny kněžské. Zemř. 1892.

Freigang Vojtěch, lesmistr v Podlesí, nar. 31. května 1831 na Skalsku u Prahy. Navštěvoval vedle dvoutřídní školy venkovské farní školu u Sv. Havla v Praze; potom studoval vyšší realku u Piaristů a konečně techniku v Praze. Roku 1848 vstoupil do služeb knížete arcib. Pražského barona Aloise Šrenka jako lesní příruči na velkostatek Kamenice u Prahy a později na velkostatek Rožmitál, celkem dlel tu 14 let. Roku 1862 nastoupil jako lesník službu u města Příbrami. V této hodnosti podrobil se r. 1866 státní zkoušce pro samostatné hospodáře lesní u místodržitelství v Praze, načež jmenován byl obec. zastupitelstvem v Příbrami lesmistrem, v kteréžto hodnosti do dnešního dne svůj úřad ku vsí spokojenosti zastává. Činnost svou rozvinul jako lesmistr téměř ve všech spolcích, zejména v hospodářsko-les-

v r. 1893 jmenován byl ústředním pokladníkem a bibliotekářem tohoto úřadu, v kterém postavení do dnešního dne působí. — Zanáší se dosud pilně praktickým včelařením a málokterému návštěvovateli rozkošného údolí Závisti u Zbraslavi ostal vkusně zařízený včelín v zahradě usedlosti »Přízně« nepovšimnut, ba stal se předmětem demonstračním pro odborníka i laika.

Hutter Václav, řídící učitel v Doubravce u Plzně, nar. 1849 ve Spáleném Poříčí, jest členem výboru »Zemského ústředního spolku včelařského pro království České« a včelařem velice horlivým. Jsa stálým příspěvatelem do týdeníku »Hospodáře československého«, vydal o sobě r. 1887 »Včelařský kalendář« a v r. 1890 populární, mezi českými včelaři všude oblíbené dílo »Med potravou a lékem«, které dočkalo se již druhého vydání. Jest zároveň velkým podporovatelem života spolkového a velice horlivým rozšiřovatelem včelaření i milým rádcem všem, kdož na něho o odbornou radu se obrátí. Za svou zásluhou činnost v oboru včelařském obdržel na mnohých výstavách přední ceny a kromě toho za vynikající působení vyznamenán pochvalnými diplomy. Mimo jiné čestně vyznamenán několikrát okresní školní radou a posledně i zemskou školní radou jakož i uznáním vys. důst. konsistoře. V Bulharsku vyznamenán na tamní zemské výstavě, na níž v kolekt. oddělení českém se účastnil, čestným státním diplomem.

Chorvát Samuel, evangelický farář v Slovenském Pravně. Málo který jiný vlastenec slovenský zakusil tolik útrap jako on. Včelařstvím se zabýval od mládí se svým otcem. Svě včelařské úvahy uveřejňoval v »Č. včelaři«, »Obzoru Slovenském«, jako »O žízni včel v zimě, O způsobu sbírání pelu« a jiných. Nar. r. 1841 v Bodorově ve stolici Turec v Uhrách.

Jakš Václav. Nepovažujte za neskromnost, že píší svůj »životopis«. Byl jsem k tomu vyzván, a já jsem takový dobrák, že nemohu nikomu ničeho odepřít, tak ani to. — Narodil prý jsem se dne 3. srpna 1862 v Protivíně. Je-li to pravda, to už ani nepamatuji; já vůbec mám náramně krátkou paměť. Do obecné školy jsem chodil v Protivíně, Lišově a Vodňanech. Tam jsem také »vychodil« dvě měšťanské, a pobýv ještě tři roky na realce v Písku, odešel jsem na učitelský ústav do Soběslavi. — Již jako malý capart asi šestiletý musil jsem s otcem svým chodit ku včelám. Pravím musil; protože se mi do toho příliš nechťelo, a jen přisnost otcova byla toho příčinou, že jsem neřek': »Já nepůjdu.« Tam jsem ovšem mnoho nedělal. Díval jsem se, »zdy ondy« jsem otci něco podal, a to bylo všecko. — Ale ten strach! »Kdyby mne tak nějaká píchla!« Když se měly včely rojit, hlídal jsem roje. Kolik jich ulítlo za mého hlídání, to sám Pán Bůh ví. Ještě nejraději jsem otci »pomáhal«, když se na mne se stolu usmívaly pláсты zlatožlutého medu. Pomalu však se to obracelo, a ze mne se začal dělati včelař. Jako »student« už jsem rád čítal časopisy a přelouskal jsem kde jaké číslo »Českého Včelaře«, že když jsem přišel do učitelského ústavu, myslil jsem si, naďe mne že není. V ústavu jsem ze včelařství mnoho nepochytil. Ku včelínu jsme se chodili schovávat, když jsme se chtěli vyhnouti na chvíli přehazování kompostu, nebo jezdění s kolečkem, pletí a rýpání záhonů. — V r. 1882 konečně jsem opustil ústav, a vítr mne zaval do Starého Sedla a po půl druhém roce do Radobyce. Stav učitelský je, než se nám podaří někam pohodlně si sednouti, anebo než nás »něco« na místo upoutá, kočovný. Takový není valně včelaření přízniv, a je třeba k tomu již notně »chuti« stěhovat

se se včelami s místa na místo. Mne tato »chuť« dohnala v r. 1886, že jsem vyžebbral na otci první své včely a do Radobyc si je odvezl. Do té doby jsem se pouze přižívoval na včelíně otcově a kde se dalo. Včelky se rojily, úlů přibývalo, r. 1888 vezl jsem s sebou do Mirovic již čtvero včelstev a dnes jich mám třináct. Drahota a nešetření míry při práci řemeslnické donutily mne, že jsem si zřídil truhlářskou dílnu — na půdě — a a dělám si vše, čeho u včel potřebuji, sám. Vlastní práce v dílně i na včelíně mi umožňuje mnohé zkusiti a toho, co se mi hodí, se přidržeti; ale svádí mne k častým sporům, nebo nacházím čtverý druh věcí: nutné, prospěšné, zbytečné a škodné, a mně to nedá, abych mlčel, kde se mi co nelíbí slyším-li názor, se kterým nemohu souhlasiti. Již jako kand. učít. při prohlídce místních včelínů o jedné schůzi »Včelařské jednoty Písecké« v Protivíně vedl jsem tuhý boj se starým včelařem jedním, zastáváje proti němu dvě česna v úle, a pozorování, že články v listech odborných, i nesprávné, bez ozvěny zůstanou a pak méně zkušené v pochybnost uvádějí nebo i matou, nutilo mne mnohdy dáti se do psaní a vzíti si za zásadu: »Ať jsem bit, jen když se peru,« t. j. nesmlčeti nikomu slova, které bych nesprávným považoval. Konečně vyhazování peněz do ciziny za parní tavidlo vosku, jemuž podobné, ba ještě lepší, jsme měli doma ve vlasti své, rozhodlo. Počal jsem dopisovati do »Čes. Včelaře« i do »Včely Brněnské«. Jak, o tom četné polemiky nejlepší podávají svědectví. Mimo to jsem také stálým spolupracovníkem týdeníku »Hospodář českoslovanský«, v němž uveřejnil jsem řadu článků z praxe nabytých, obraceje při každé příležitosti pozornost českého hospodáře na výnosné a účinné včelaření. — Pro hojné dopisování zvolil mne dopisujícím členem spolek včelařů morav-

ských v Brně r. 1893 a zemský ústř. spolek včelařský pro království České r. 1894. Téhož roku byl jsem zvolen jednatelem včelařské jednoty kraje Píseckého, poněvadž nebylo blíže k Písku nikoho způsobilějšího a kdo by se v to uvázati chtěl.

Janiš Antonín Josef, nar. se v Lanškrouně před r. 1750. Na kněžství byl vysvěcen v Praze 1772. Po své ordinaci kaplanoval u děkana J. Růžičky ve Slaném a potom nějaký čas v Holešovicích. Od 8. února do 6. prosince 1774 působil jako missionář, načež se vrátil na kaplanku v Holešovicích. Roku 1777 obdržel faru ve Slabcích a 9. ledna 1784 faru v Hostivari, kdež se pilně včelařstvím zabýval a vydal včelařské knihy pod názvem: Aučinnivé zpravování včel pro lid obecný, s potřebnými tabulkami a včelním kalendářem, tisknutou v Praze 1789; Nová včelní kniha pro lid venkovský v c. k. zemích, tisknutou v Praze 1790. Dne 4. srpna 1795 jmenován byl c. k. vlasteneckou hospodářskou společností v království Českém dopisujícím údem. Směnou s Janem Stočkem odešel v lednu 1796 z Hostivaře za faráře do Hněvčevsi u Hořic v diecesi Královéhradecké, kdež po 25 let zdárně působil. Dne 8. května 1821 odebral se na odpočinek do Loučína, kdež 15. listopadu 1821 svůj život zasvěcený včelařství a hospodářství dokončil. — Pro své zásluhy v duchovní správě jmenován byl 1791 čestným děkanem. Měl značné vědomosti hospodářské, zejména slyšel nejen jako praktický včelař, ale i jako spisovatel. Včelařskou knihu vydanou 1795 sám převedl na jazyk německý. Jest to nejlepší kniha včelařská své doby v celé Evropě. Byl též důmyslným hospodářem, vydav 1792 »Navedení k setí, hledění a sklizení i přípravě lnu ku předu dle 20leté zkušenosti« v otázkách i odpovědích. Ve včelaření na farnosti Hněvčevské nebyl šťasten,

zvolili za člena předsednictva. — Roku 1877 přesazen byl za kaplana do Uhřetěvsi a stal se tak nástupcem Jos. Buchara, jsa nejprve jednatelem a od r. 1879 předsedou včelařského spolku v Uhřetěvsi. V postavení tomto pořádal pilně schůze a výstavy včelařské, konal přednášky a slovem i písmem přispíval k zvelebení českého včelařství. Nebylo schůze ústředním spolkem včelařským pořádané, jíž by se byl nesúčastnil; četné byly jeho přednášky na sjezdech československých včelařů, tak přednášel hned na prvním sjezdu v Praze, potom v Roudnici, Kutné Hoře, Chrudimi a Příbrami r. 1894, kde se mu podařilo pohnouti české včelaře, že jednomyslně přijali míru normální jím navrženou. Obesílal pilně výstavy výrobky včelařskými, za něž se mu dostalo četných odměn a vyznamenání. Zvláště činným byl při sjezdu 24. rakouských a německých včelařů v Praze r. 1879, napsav stručně »Dějiny českého včelařství« v řeči české i německé, které jakožto dar slavnostní účastníkům sjezdu věnovány byly. — Roku 1879 stal se členem čtyřčlenné redakce »Českého Včelaře« a r. 1883 zvolen byl za redaktora listu toho, který až podnes bezplatně řídí zřikaje se jakékoliv náhrady za práci svou. — Když r. 1884 znovuzřízena byla zemědělská rada pro království české, zvolen byl za delegáta a zástupce českých včelařů, kteroužto funkci dosud zastává. Roku 1885 zvolen pak byl za starostu »zemského ústř. spolku včelařského pro království České«, čímž obor působnosti jeho ještě více byl rozšířen. Pečuje nejen horlivě o zvelebení českého včelařství a rozkvět spolků, v jichž čele stojí, ale snaží se i zjednotit stálý odbyt medu a výrobků včelařským. Proto súčastnil se založení včelařské tržnice v Praze a podporoval podnik ten značnými peněžními obětmi. — Včelaři čeští, uznávající zásluhy jeho, při rozličných příležitostech mu

osvědčili svou lásku a oddanost; r. 1893 jmenován byl čestným členem »zemského ústř. spolku včelařského« a včelařského spolku v Nechanicích, r. 1894 čestným členem spolku Příbramského a r. 1895 spolku Uhřetěvského. — Jeho Veličenstvo císař a král František Josef I. ráčil nejvyšším rozhodnutím ze dne 18. června 1895 v »uznání jeho dlouholeté, vynikající činnosti v oboru včelařství« uděliti mu zlatý záslužný kříž.

Kletečka Jan Ev., nar. 1823 v Obraticích (bývalý kraj Tábořský). Otec jeho byl vrchním starším královských svobodníků v Čechách. Studoval gymnasium v Jindřichově Hradci a absolvoval filosofická studia v roce 1842 na Karlo-Ferdinandově universitě v Praze. Roku 1843 vstoupil do třetího ročníku bývalého hospodářského ústavu v Krumlově a stal se pak roku 1845 asistentem ve službách Schwarzenberských v Netolicích. Roku 1852 byl jmenován hospodářským úředníkem a 1. června 1860 byl ustanoven správcem ve Skočicích na panství Protivínském, kde působil až do 1. srpna 1875, kdy stal se ředitelem velkostatku Lovosického a spolu i knížecího cukrovaru v Sulejovicích. Tam slavil dne 1. února m. r. své 50leté služební jubileum, ku kterému dostalo se mu nejen upřímného blahopřání od veškerého knížecího úřednictva a četného občanstva, ale i díků za věrné služby od J. J. Adolfa Josefa knížete ze Schwarzenbergů. — Jsa správcem ve Skočicích, získal si po Vojt. Lešetickém největších zásluh o zřízení včelařského spolku kraje Píseckého, a největších zásluh vůbec o rozkvět spolku toho. Když V. Lešetický vybízel ku zřízení včelařského odboru při tehdejší krajské jednotě hospodářské v Písku, a když návrh stanov téže v »Otavanu« 1866 na str. 21. uveřejnil, byl vždy Kletečka první, kdo návrhu toho se chopil a jej ve výboru hospodářské jednoty provést se snažil.

Proto také, když v r. 1868 spolek včelařský v Písku se zřídil, stal se jeho prvním předsedou a zůstal jím až do svého přesídlení. Jako předseda nešetřil ani výloh ani namáhání, účastnil se všech schůzí spolkových, radil, povzbuzoval, nutil — jen aby milé včelařství zkvétalo; ba nelitoval ani delších cest, a když »Včelařský spolek pro Čechy« vida, jak mu důvěry ubývá, svolal zástupce všech spolků včelařských v království Českém, aby se uradili o společných zájmech, dostavil se i Kletečka jako zástupce spolku Píseckého a zvolen tu do »správné rady«, z jejíž středu vyšel »návrh stanov zemského ústředního spolku včelařského pro království České« — tehda ještě »pro Čechy« — a po brzkém úmrtí předsedy Samuele Jarkovského byl zvolen předsedou Kletečka a dne 17. února 1874 úřad ten nastoupil. Vida však, že pro přílišnou od Prahy vzdálenost nemůže zastati řádně všechny povinnosti předsedy zemského ústředního spolku, jehož stanovy byly zatím potvrzeny, vzdal se této hodnosti dne 1. ledna 1875. — Jak velký byl jeho vliv a jak veliké zásluhy o rozkvět včelařské jednoty kraje Píseckého, viděti nejlépe z toho, jak úžasne rychle klesal po jeho přesídlení počet členů. Spolek také uznal zásluhy tyto, jmenovav Kletečku svým čestným členem. — Žel, že nové povolání v Lovosicích vyžadovalo veškerých jeho sil, a že tu přišel mezi jiný lid a nemohl proto věnovati se již včelařství českému, jak by si přál. — Včelaři sice posud, ale ruchu veřejného vzdálen.

Václav Jakš.

Kment Ferdinand, nar. r. 1839 v Bouchovanech, městský farář v Brně, jako theoretický a praktický včelař mnoho přispěl k rozkvětu včelařství na Moravě. Od r. 1876 až do r. 1881 byl předsedou moravského spolku včelařského.

Knorre Bedřich, nar. 1869 v Slavětíně u Loun jako syn zahradníkův. Stálý styk s přírodou a příležitost včelařství se přiučiti vzbudil v něm záhy trvalou náklonnost ku včelám. Roku 1881 byl otec Knorre přesazen z krajiny řepařské do Děčína n. Labem, do krajiny německé, krásou přírodní i vhodnými pro včelaře podmínkami vynikající. Než dán byl na studie do Prahy a nebylo mu možno dříve samostatně včelařiti až roku 1889, kdy z jara obdržel od svého strýce jeden loňský roj v koši a spolu prázdný úl Dzierzonský, v které době přistoupil za člena k spolku Uhrňevskému a stal se čtenářem Čes. Včel., rozšířiv počet svých včelstev až na 14. Včely sám opatrovati může jen ve volných chvílích, které poskytují prázdniny školní. Zvláště předloňského roku, jsa dobrovolníkem, po celé léto nemohl se včelami těšiti a obírat, jak potřeba by kázala. V srpnu r. 1893 přednášel theorii včelařskou v 3denním kursu včelařském od Slanského spolku pořádaném. Od prosince r. 1894 jest pomocným učitelem na c. k. české realce v Praze a času volného užívá k tomu, aby seznámil se spisy a časopisy včelařskými i jinojazyčnými, pokud přístupny jsou v knihovnách pražských. Po čas jeho nepřítomnosti spravuje otec miláčky synovy.

V. Švarc.

Kodym Filip Stan., MUDr. a spisovatel český, nar. 1811 v Opočně. Studoval v Králově Hradci a ve Vídni, kdež i lékařem se stal. Zabýval se vědami přírodními a včelařstvím. Vydal spisy: Kniha včelařská 1857, 2. vyd. 1863, Luběneckého včelaření v úlech Dzierzonských 1858, 2. vyd. 1863. Získal sobě velikých zásluh o vzdělání obecné a zvláště o probuzení stavu rolnického. Zemřel r. 1884.

Kolovrat-Krakovský hrabě Rudolf dobyl si nevšedních zásluh o české včelařství zavedením včely cy-

dal princ Rudolf postavití několik úlů včel do císařské zahrady na Hradčanech na důkaz, že včely i do této zahrady patří.

Kutlík Bohd., evang. farář v Křížlicích u Jilemnice, nar. 1838 v Staré Pazové v uherské Vojenské Hranici. Včelařiti se naučil u svého otce, též evang. faráře a slovenského spisovatele, v překlápňácích, jež sám sobě z proutí robil. V Čechách začal včelařiti od r. 1871 a rok na to založil s učitelem Rolčíkem *»Včelařský spolek v Křížlicích«*, jehož dosud jest předsedou.

Lešetický Vojtěch narodil se v Netolicích dne 24. dubna 1830, kdež byl otec jeho měšťan a koželuh. Do české školy obecné chodil v Netolicích, načež přišel v 9. roce věku svého do německého městyse Chvalšín u Krumlova na výměnu, aby se německy naučil. Tam strávil 9 měsíců. V letech 1840—1847 studoval v Budějovicích u Piaristů až do V. třídy, v r. 1848 VI. třídu na gymnasiu v Písku. Tam dožil se hluchého a pro znovuzřízení naší říše tak důležitého roku 1848. Pak vrátil se na gymnasium do Čes. Budějovic a složil r. 1850 zkoušku maturitní. — V r. 1850 odešel na universitu do Prahy, kdež s velikou horlivostí konal studia filologická. V r. 1854 podnikl zkoušku učitelskou z jazyka českého a nabyl způsobilosti z toho předmětu pro nižší gymnasium. Brzy na to přijal místo vychovatelské u Frant. svob. pána z Podstatských-Tonserů v Litencích, kdež pobyl až do r. 1858. Roku 1859 dostal se Lešetický za suppl. učitele na českou střední školu v Praze, kdež do r. 1860 suppoval. Od r. 1860 stal se professorem v Písku. Dekretem ze dne 2. listopadu 1869 jmenován jest Lešetický c. k. okresním školním inspektorem ve školním okrese Píseckém. — Konečně povolán jest dekretem ze dne 14. září 1870 za ředitele c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci

Králové, kdež až posud působí. — Okresním školním inspektorem zůstal po celou tu dobu od prvního jmenování. Když do Hradce Králové přesídlil, přidělen mu dekretem ze dne 31. prosince 1870 školní okres Pardubický a když se toho úřadu byl vzdal, přidělen mu v r. 1874 městský okres Králové-Hradecký, kterýžto úřad posud koná. Vedle úřadu svého učitelského zabýval se Lešetický se zvláštní zálibou včelařením a sadařstvím. Láska ku včelám vštípena mu již v domě otcovském. Za dětství jeho bývalo v zahradě otcově vždy 10—12 úlů, špalků ležatých, kteréž dětem poskytovaly co rok hojně medu na pomazánku a přátelům na rozdánku. — Když Lešetický studoval v Písku, choditi mu bylo do rodiště městem Vodňany. Tam byl tehdaž výtečný včelař Florian Duda, učitel hlavní školy. Při jedné takové chůzi navštívil Lešetický učitele Dudu a ten v jeho přítomnosti rozebral dílo Dzierzonského úle, což jej tak mocně dojalo, že umínil si, jakmile samostatné existence se dodělá, takový úl si pořídí a včelařiti bude. Upozorněn byv Dudou na díla včelařská, jež vydal Dr. St. Kodym, pořídil si je a četbou tou ještě více se v předsevzetí svém utvrdil. — Jakmile totiž byl jmenován professorem v Písku, ihned najal si byt se zahradou, pořídil si úl Dzierzonský včelami obsazený, naučil se dílo rozebíratí a sestavovati, zacházeti nožem i kleštěmi, zvykati žihadlům, tak že brzo bez kukly v oule pracoval. Včelník jeho brzy vzrostl tak, že stálo v jeho zahradě 18 úlů, mezi nimiž osměrák ku vychování matek. Jeho přičiněním zhotoven mechanikem Netrefou první medomet, a on to byl, jenž založil spolu s Janem Kletečkou, tehdejší knížecím správcem, *»Včelařskou jednotu«* Píseckou, jejíž stanovy vypracoval a jejíž jednatelem byl až do r. 1870. — Tak působil pro zvelebení včelařství v je-

dnotě té na kočovních schůzích přednáškami, zkoušeje kandidáty včelařství před valnou hromadou; získal tomuto ušlechtilému odvětví hospodářskému nejednoho muže, kterýž se později v tom oboru vyznamenal, jako cukráře Macnera, p. Jos. Baara a jiné. Na realních školách Píseckých pak mívál přednášky o včelařské theorii a praxi. Na vyzvání vydavatelstva »Rolníka nového věku« přeložil rukověť, vydanou Ondřejem Schmidem a Jiřím Kleinem. Ve spracování tom změnil všechna místa ve smyslu tom, jak výtečný baron Berlepsch v důkladné kritice díla toho byl navrhl, a doplnil ji vším, co od vyjití knížky svrchu jmenované (1865) nového v oboru včelařské theorie i praxe až do r. 1870 objeveno. Co pak na základě vlastní zkušenosti přičinil, nebylo knize té na ujmu. Kniha vyšla na počátku r. 1871. Mimo to přispíval do »Eichstädtských včelařských novin«, do »Včely Brněnské«, do »Včelaře«. — V r. 1869 byl na schůzi německých včelařů v Norimberce. — V Hradci Králové po více let poučoval Lešetický chovance učitelské ve škole o theorii a na včelíně o praxi včelařské, a nejeden z učitelů, z ústavu učitelského vyšlý, jest posud horlivým včelařem. — Rovněž tak přičiňoval se o zvelebení sadařství v Písku i v Hradci Králové, jsa od r. 1870 až do r. 1894 předsedou »Jednoty hedbávnické s odborem sadařským a včelařským«.

Liedl Václav, hospodářský rada v Slatinanech, byl velice horlivým a obětavým včelařem, a jako člen výboru 1. česk. včel. spolku byl velice pilným. Jeho zahrádka oseta byla vždy jen medonosnými rostlinami a jednotlivě postavené úly Dzierzonské seřaděny byly tak, že zahrada jeho podobala se malému městečku, v němž nalézalo se ke stu budov včelích. Povzbuzoval ku včelaření všech svých podřízených úředníků a podarilo se mu získati za členy mnoho přátel tohoto od-

větví. Jeho úmrtím ztratil spolek velmi obětavého, horlivého příznivce, šlechetného muže v každém ohledu. Budiž mu země lehká!

Linhart Jan, řídící učitel v Chlumětině u Hlinska, nar. r. 1860 v Újezdě u Přeštice. Vystudovav na učitelském ústavě v Soběslavi a Jičíně, byl učitelem ve Svidnici a r. 1882 presentován na školu v Chlumětině. Jakožto syn rolníka, kterýž tehdy včelařil v klátech a později v úlech spolku Píseckého, utvrzen byl ve včelařství J. Radou v Horčicích. Roku 1886 po náležité přípravě začal včelařiti. Stal se na radu dp. Jos. Pleštila členem spolku Jičínského. Seznav pak okolí své za způsobilé ku včelaření a získav menší kruh přátel pro včelu, pomýšlel na zřízení včelařského spolku, kterýž za přispění J. Táborka, učitele ve Skutči, Fr. Houdka, učitele v Moravské Svatce, Jos. Jankele, m. tajemníka, Ant. Kyncla, mistra truhlářského, Ant. Šillera, mistra zámečnického ve Svatce, dne 11. března 1894 pro okres Hlinecký založil. Zvolen pak za předsedu a Fr. Houdek za jednatele. Účastní se pilně včelařských sjezdů a pořádá přednášky včelařské skorem při každé schůzi spolku, kterýž čítá již 102 členy.

Liška Ferdinand, farář na odpoč. v Smíchově, nar. 1826 v Nové Hospodě u Písku. Studoval gymnasium v Písku a bohosloví v Praze. Po svém vysvěcení roku 1851 ustanoven byl za kaplana v Kvílicích, kde s tamějším farářem F. Barochem včelařiti počal; pomocníkem mu byl v tom známý na Slansku včelař J. Snop z Kutrovic. Roku 1853 stal se kaplanem v Slaném a oblíbiv si včelařství pátral po nějaké české knize včelařské. Byly mu doporučeny německé noviny včelařské v Eichstädtu vycházející, které odbíral až do r. 1885, kdy se včelami se rozloučiti musil. V Slaném, kde 12 roků pobyl, měl pravidelně na 30 včelstev;

zásluhou jeho jest, že během 14 let, co včel. jednota v Příbrami existuje, přendal okolo čtyř set včelstev ze špalků a bedniček z Krajinska do úlů Dzierzonských. Obětavostí touto získal včelkám mnohých příznivců a jednotě mnohých členů. Osvědčená praxe a záslužná činnost Máchova v oboru včelařství známy jsou nejen ve všech vrstvách lidu v Podbrdsku, nýbrž i v mnohých krajinách širé vlasti naší; čemuž i některé zprávy, v »Českém Včelaři« uveřejněné, nasvědčují.

Macháček Antonín, učitel v Uhřetěvsi, jednatel »Zemsk. ústř. spol. včelařského« a jednatel »Včel. jedn. v Uhřetěvsi«, nar. 11. ledna 1859 v Humburkách u Nového Bydžova. — Po předpravných studiích v Čáslavi a na uč. ústavě v Kutné Hoře působí jako učitel na obecné škole v Uhřetěvsi od r. 1878 (tedy po 17 roků). Ve svém včelíně chová 20—30 včelstev. — Aby rozšířil včelaření v místě svého působení a v nejbližším okolí, pomáhá radou při zakládání včelínů, ochotně nezištně obstarává práce na včelínech a ku včelaření ve svém okolí pobádá.

Majer Alois Václav, kněz řádu sv. Augustina ve Lnářích. Nar. 1856 ve Vodňanech. Již jako hoch měl často příležitost přijít s včelami v styk. Bylť oddělen dvůr jeho rodného domu jenom zdí od zahrádky včelivého včelaře vodňanského p. Ferdinanda Dobiasa, známého zastánce pověstného včelaře Šimona Kliha, kterýž kdysi tuhý vedl spor o hniloplod. Již tehdy nejen sladký med, ale i podivuhodný život včely vábil jej a největší radostí bylo mu, když mohl v otevřený úl nahlédnouti a při prohlížení včel aspoň hrnec s uhlím podržeti. Touha po včelaření vzbudila se v něm zas, když jako bohoslovec dlel na včelíně svého strýce faráře V. Majera v Lomci. I říkával: »Kéž bych přišel za kaplana k faráři včely milujícím!« A přání jeho se

splnilo. Řízením Božím vstoupil do kláštera Lnářského, kdež znamenitý včelín našel. Z toho velice se radoval a již jako novic v prázdných chvílích pomáhal fr. Ign. Blechovi na tomto včelíně. Bylo to v roce velmi špatném — 1882, kdy počal; ale nedal se odstráti. Snad bylo třeba, aby zkušenosti tohoto špatného roku otužily jej. Sotva knězem se stal, vstoupil hned do spolku Blatenského, v jehož plné schůzi, r. 1886 v Černivsku konané, za svého učitele fr. Ig. Blechu přednášku konal. Následek její byl, že byl v téže schůzi do výboru zvolen a místostarostou spolku učiněn. Od té doby přednášel téměř ve všech schůzích téhož spolku a řídil obyčejně na místě starosty jejich jednání. Řeči jeho nadšené a přec prosté byly nejen od začátečníků, ale i od starších včelařů rády poslouchány a některé z nich uveřejněny jsou též v »Č. Včelaři« (od r. 1886—1891). V poslední době počal skládati včelařské básně, »Včelařovy znělky«, z nichž některé vyšly a dosud vycházejí v témž časopisu. Roku 1892 a 93 uveřejnil v »Č. Vč.« delší povídku včelařskou ve verších: »Usmířen«, r. 1895 povídku: »Školní včelín«. Když se byl spolek Blatenský r. 1892 k nové činnosti vzchopil a reorganisoval, zvolen jest za předsedu téhož spolku. Máje po boku výtečného jednatele dp. Fr. Seyvaltra, faráře v Černivsku, vlil do zmírajících žil spolku opět nový slibný život pořádáním četných schůzí, přednášek a důvěrných dýchánek včelařských, tak že spolek ten jest nyní jeden z nejmožnějších a činnost jeho vzorná.

Malec Antonín, k. a. notář a farář v Bubenči u Prahy, nar. 4. dubna 1828 v Novém Strašecí. Záhy dán byl na studie do Prahy, kde navštěvoval Malostranské gymnasium v letech 1841—1847, načež vstoupil do filosofie a byl svědkem povstání v Praze r. 1848. Roku 1849 vstoupil do k. a. semináře v Praze a přišel

po obdoby studií bohosloveckých jakožto novosvěcenec r. 1853 za kaplana do Načeradce. Po jednoletém pobytu v Načeradci stal se kaplanem v Chrčíně a r. 1858 kooperátorem v Bubenči, kterážto fara jemu vesl. zemským výborem jakožto patronem r. 1869 udělena byla. Včelaři již přes 20 roků, jest milým návštěvovatelem sjezdů a výstav včelařských a účastnil se zvláště výstav na Střeleckém ostrově v Praze a výstavy jubilejní r. 1891. Navštívil též sjezdy a výstavy v Norimberku, ve Vídni, Mohuči, Paříži a Terstu a sleduje pozorně pokrok a rozkvět novověkého racionálního včelařství.

Mareš Jan, říd. učitel v Ledenicích, nar. 16. května 1850 v Táboře, studoval na reálné škole v Táboře, v paedagogium v Budějovicích, r. 1867 stal se podučitelem ve Smilových Horách, r. 1869 v Horách Ratibořských, r. 1874 správcem školy v Slovenicích a roku 1885 řídícím učitelem v Ledenicích. Jest jednatelem a pokladníkem včelařského spolku »Dzierzon« v Ledenicích.

Markalous Václav, prof. c. k. gymnasia v Chrudimi, byl až do nedávna jednatelem »I. česk. včelařského spolku chrudimského« velice činným, odbýval na mnoha místech naší vlasti velmi zajímavé přednášky z rozum. včelařství, dopisuje pilně do »Čes. Včelaře«. Sepsal více cenných odborných spisů pro školy hospodářské, z nichž zvláště čítanka hospodářská vyniká bohatým obsahem. — Při pořádání výstav včelařských a zahradnických byl neunavným a čilým. Jeho vzácné horlivosti podařilo se získati jak spolku tak i včelařství českému mnoho přátel. Malým, avšak obsažným spisem o významu včelařství v ohledu národo-hospodářském přispěl též nemálo ku probuzení a lásce k tomuto odvětví. Nemálo též přispívá ku rozšíření praktického

včelaření zhotovováním umělých mezistěn. Práli bychom sobě, aby i dále ve chvalné horlivosti své neustal prospívati odvětví tomuto.

Martinovský Jaroslav, narozen 24. května 1852 v Blatné ve školní budově. Do školy chodil od čtyř let a sice hned do třetí třídy (nejvyšší tehdy v Blatné), poněvadž nechtěl býti doma v pokoji, nýbrž ve třídě u tatínka, který po všechna léta svého působení v Blatné (od r. 1851) co řídící učitel vyučoval nejvyšší třídu hochů, třetí. V šesti letech již psal s ostatními žáky »předpis« a také již více zpátky do první třídy nešel, uměl vše, co se v první a druhé třídě učilo, dávno z povídání od tatínka doma; vždyť si dobrý tatíček na něm co na prvorozeném synátoru velice zakládal. A když by chtěl hledati počátek svého včelaření, tu mohl by říci, že již v těchto letech dětství se s milými včelkami seznamoval; mělť otec několik včelstev as půl hodiny cesty od Blatné v osadě Lhotce, sestávající z mlýna a dvou chalup, u tamního občana Havlíka, starého včelaře, na zahrádce umístěno, a tu od jara do podzimku s milými rodiči téměř každý čtvrtek a neděli chodil procházkou do Lhotky, »podívat se na včely«. Když se vybíral med, z počátku otcova včelaření z košů Ehrenfelsových, s kterými dvěma otec včelařiti začal, pilně mlsal; však co hoch devíti- až desítiletý již chodíval do Lhotky sám »hlídat«, jestli se budou včely rojit, aby zavolal včelaře Havlíka, který i s ostatními domácími býval zaměstnán na poli. Tu již byl poučen, půjde-li roj ven, jak má na něj vodou cákat, aby neulítl. — Roku 1864 byl dán k strýci děkanu Breischlovi do Nových Benátek, aby zde navštěvoval rok čtvrtou třídu, z které pak na hlavní škole v Brandýse n. L. dělal zkoušku a vstoupil r. 1865 do gymnasia Píseckého. Latina však mnoho mu nechutnala a tu otec

kém čase mistrem ve včelařství. Roku 1834 stal se sám farářem v Mětikalově a zde vynalezl své dělitelné slaměné úly (prince), v nichž včely v tamním drsném podnebí výborně přezimovaly. Roku 1839 přestěhoval se do Turče, když však mu podnebí nespovědilo, žádal o faru v Radíčevsi a r. 1849 dostal se do Buškovic. Má veliké zásluhy o rozšíření včelařství v německých krajinách vlasti naší; r. 1852 založil »Spolek ku zvelebení včelařství v Čechách«, který z počátku co do jednací řeči byl rovnoprávný, později však obmezil své působení na německé krajiny a vydává časopis pouze v německém jazyku: »Der Bienenvater aus Böhmen«. Byl horlivým spisovatelem a kniha jeho: »Klaus der Bienenvater aus Böhmen« dočkala se několikera vydání; r. 1838 vydal ji v jazyku českém. Na výstavách včelařských dostalo se mu četných vyznamenání a pro veliké zásluhy své o včelařství jmenován byl čestným členem mnohých spolků včelařských, domácích i zahraničních. Roku 1856 vyznamenala jej c. k. vlastenecká hospodářská společnost pro království České udělením zlaté medaile a r. 1862 vyslovil mu J. V. císař pán své nejvyšší uznání. Zemř. 7. září 1866 v Přílezi, kamž se byl na odpočinek odebral. Vděčný spolek uctil památku svého zakladatele a zasloužilého předse-
sedy pamětní deskou, která na rodném domě jeho umístěna byla.

Paleček Václav. V době, kdy včelařská jednota kraje Píseckého po vykonané práci odpočívala, svěřila vedení záležitostí svých příčinnivému sice, ale pracemi přetíženému p. Václavu Palečkovi, učiteli v Písku, zvolivši jej svým pokladníkem i jednatelem. — Rodištěm jeho byl Malkov u Blatné, kde dne 5. září r. 1840 spatřil světlo světa jako syn chudého tkalce. Vychodiv školu obecnou v Černívsku studoval gymnasium

v Písku a pak odebral se na kurs učitelský do Budějovic. Odbyv si kurs tento, stal se podučitelem v Nesvačilech, pak v Rožmitále, později ve Starém Sedle, potom v Oslavi a konečně r. 1874 učitelem v Písku, kde i r. 1895 dne 3. února kosti své ku věčnému spánku složil. — V Písku nedali mu zaháleti. Již v r. 1875 stal se po p. Václ. Smutném, okresním tajemníku, pokladníkem včelařské jednoty, a když z Písku přesídlil i jednatel její dp. P. Jos. Baar, stav se farářem v Putimi, zvolen Václ. Paleček i jednatelem dne 25. ledna 1885. Jak s rostoucí prací ubývalo mu i času ku včelařství, nejlépe viděti z toho, že vždy ubylo činnosti spolku, kdykoli nová práce na bedra jeho byla vložena, a od r. 1891, kdy uloženo mu i řízení školy obchodní, odpočívala včelařská jednota úplně. — Ptáte se, proč zůstal jednatelem, když nemohl funkci tu zastati? Proč. Protože stanovy toho žádají, aby předseda, jednatel a pokladník bydleli v Písku, a tam nebylo nikoho, kdo by se v to chtěl uvázati. Konečně však, když v r. 1894 skončil dlouholetý předseda, p. H. Macner, nezbylo, než stanov nedbati a jednatele hledati mimo Písek. Paleček stal se předsedou. — Tu teprve vyšlo na jevo, jak rád by byl více pro včelařství pracoval, a co dobré vůli stálo v cestě. Často mi říkával: »Dělejte, co za dobré uznáte.« »Dělejte, co chcete; já nemám času, já nemohu.« — Ale o schůzi byl vždy první, kdož se dostavil. Dne 3. února 1895 však nás opustil, raněn byv mrtvicí. Veliké vzrušení, jaké zpráva o tom způsobila v Písku i celém okolí, byly neklamným svědectvím, jaké lásky a vážnosti zesnulý všude požíval. Budiž mu země lehká.

Paták František, k. a. notář a farář v Uhříněvsi, nar. v Sovinkách u Ml. Boleslavi dne 19. ledna 1836. Vysvěcen na kněze r. 1858 stal se brzo kaplanem

r. 1885 správcem školy v Nahorubech u Neveklova, a od r. 1889 řídícím učitelem při trojtřídní obecné škole v Kozmicích u Benešova. Včelařství oblíbil si již od svého mládí, neboť otec i děd ode dávna včely horlivě pěstovali. Již jako podučitel měl v Nesvačicích zařízen malý včelín, který pak v Nahorubech a ještě více v Kozmicích rozšířil, tak že nyní mezi první v širém okřsku řaden býti může. Mimo praktické včelaření jest též horlivě literárně činným a pilným pisatelem článků a dopisů do »Českého Včelaře«. Roku 1894 jmenován byl kočujícím učitelem včelařství »zemského ústředního spolku včelařského pro království České«.

Zavadil František, nadučitel v Rajhradě, zemřel r. 1884 v 60. roce věku svého. Získal si mnoho zásluh o zvelebení včelařství na Moravě a o spolek morav. včelařů. Jemu a Živanskému děkovati jest za to, že včelařství na Moravě povzneseno k rozkvětu nebývalému. Zavedl na Moravě úl Dzierzonův a stanovení míry úlu spolkového.

Zavadil Ladislav, farář v Osové Bytišce, syn předešlého, následuje otce svého a jest včelařem horlivým. Působí v okolí svém a poučuje včelaře bohatými svými vědomostmi, a jest horlivým dopisovatelem do včelař. časopisů. Narodil se v Adamově r. 1861.

Závodník Štěpán, farář a děkan v Pružině, Trenč. stolice na Slovensku, po celý svůj život byl horlivým vlastencem, podporovav všechny národní podniky. Založil na Slovensku »včelařský spolek«; byl více včelařem theoretickým než praktickým.

Zrzavý Hanuš, nar. 1856 v Krucemburku, jest řídícím učitelem v Okrouhlici. Včelařiti započal r. 1880; osvojiv si včelařskou praxi měrou značnou, dociluje v krajině s podnebím drsnějším výsledků velmi utěše-

ných. V r. 1893 obdržel od 16 včelstev více než 400 kg medu, mimo roje, a r. 1894 při deštivém a studeném počasí od 20 včelstev na 350 kg. Jsa zároveň dobrým obchodníkem, věnuje úpravě medu velkou péči a považuje včelaření za velmi výnosné a milé zaměstnání. Ježto jest také majitelem školky ovocné, učinil mnoho pro vysazování stromů v krajině tamější. Jest také literárně činným, vydal mimo jiné svou přednášku »Tři hlavní hříchy proti mládeži naší« tiskem, jež vnikla skorem do každé obce české. Roku 1893 byl jmenován Zemským ovocnickým spolkem okresním dozorcem a r. 1894 včelařským kočujícím učitelem.

Zykán Titus. Praví se, že práce tichá, ale vytrvalá vede nejjistěji k cíli. Jsou lidé, kterým jest dáno jen potichu, v ústraní pracovati, lidé, jichž práce, byť sebe větší a sebe dokonalejší, přec málo kdo si povšimne a oceniti dovede — a k takovým lidem náležel i náš Titus Zykán. Jsa dle povolání učitelem zasvětil tiché, neunavné práci život svůj a v takové i dokonal. Narodil se r. 1817 v Kotouni, býv. kraje Prácheňského, kde otec jeho též učitelem byl. Nabyv vzdělání na školách v Praze a v Písku, stal se r. 1835 podučitelem v Kotouni, později v Chrašticích, načež r. 1858 ustanoven správcem farní školy v Červené a posléz r. 1876 řídícím učitelem v Sepekově. — Zdědiv po otci svém lásku ku včelkám, vedle horlivého působení svého ve škole oddával se s velikou zálibou a pílí včelaření. Touha po samostatném pozorování života včelího a poznání zásad rozumového včelaření vedla jej při skrovných příjmech k největším obětím. Z počátku včelařil ve dřevěných úlech Dzierzonových, ale brzy přidružily se k nim slamáky, v nichž zvláště si liboval a na jichž zdokonalení dlouhá léta pracoval. Vzdálen hlučného života společenského, robíval nové úly pro sebe a také

i sousedy a kollegy své tyto robiti učival. Rozšíření a zvelebení včelařství, zvláště na Písecku a Milevsku věnoval píli velikou; za prostředky k tomu užíval častých vycházek, rozmluv, přednášek, darování včelstev i potřeb včelařských, dopisování soukromého i do časopisů, zvláště do »Otavana« a do časopisů včelařských. Roku 1863 vydal i samostatný spis »Stručné pojednání o včelařství«, jenž došel hojného rozšíření i za Oceanem s českými vystěhovalci. Největšího zármutku dožil se ve včelaření s hnilobou plodu, s níž po šest roků zápasil, a která si ke stu čeledí za obět vyžádala. Týž také přivezl z Čáslavska první vlašky do své krajiny. — Články svými velice přispěl ku založení včelařské jednoty kraje Píseckého, a po několik roků byl její místopředsedou. — Za rozmanité důmyslné vynálezy dostalo se mu na několika výstavách (v Protivíně, Písku, Milevsku) prvních cen. Jako učitel hleděl žákům svým vštípit opravdový cit pro vše dobré a ušlechtilé, pro včelařství zvláště, dospělejší ze žáků pak učil pléstí úly; a tak se stalo, že téměř po 43leté činnosti své odchoval hojně žáků a včelařů, mezi nimiž jména jeho posud vděčně jest vzpomínáno. *Vác. Jakš.*

Živanský František, MUDr., nar. 2. března 1817 ve Vykání u Č. Brodu, věnoval se po odbytých studiích gymnasiálních lékařství a povýšen r. 1845 za doktora lékařství a 1846 za doktora chirurgie. Roku 1847 stal se vrchním lékařem vojenským a sloužil až do r. 1860. Žil na odpočinku v Brně, kde stal se členem morav. hosp. společnosti a odboru včelařského, za jehož předsedu r. 1864 zvolen byl. Z odboru toho utvořil vzorný samostatný spolek, který již r. 1869 měl 1200 členů, a vydával včelařský časopis v obou zemských jazycích »Včela Brněnská« a »Honigbiene von Brünn«. Pro členy vydal též praktickou knihu: »Krátký návod rozumového

včelaření« v řeči české i německé, která několikerého vydání se dočkala. Za své zásluhy v epidemii cholery r. 1854 a ve válce r. 1866 vyznamenán byl zlatým záslužným křížem s korunou, řádem Frant. Jos. a ruským řádem sv. Anny III. tř. Zemřel r. 1872 a svůj včelín odkázal spolku, čímž položil základ k zakoupení vlastního domu spolkového.

Poslední dobou čilý zavládl ruch ve sbírání věcí z oboru našeho pro výstavu národo-hospodářskou.

Členský příspěvek obnáší 50 kr., zápisné 2 zl., začez dostane člen spolkový odznak, a »Praktického včelaře«.

Při spolku našem vyrábějí se též mezistěny z pravého čistého vosku. Během této doby vyrobilo se jich 282-92 kg.

Z toho, co zde v krátkosti naznačeno, vysvítá, že šťastný počátek učiněn; máme pevnou naději, že i nástupci dobrou věc nejen udrží a upevní, nýbrž pokud možno zvelebí k ozdobě a užitku okolí a tím i povznesení vlasti své!

J. Mach, t. č. jednatel.

Včelařská jednota kraje Píseckého.

Jako všude jinde, klesalo včelařství i ve kraji Píseckém, a marným zdálo se úsilí T. Zykána, učitele na Červené; Ant. Dudy, učitele ve Vodňanech, a P. Jana Jelena, kaplana v Kasejovicích, posléze faráře ve Hvoždanech, pád ten zadržeti. Však již v roce 1860 počali se ozývati hlasové, aby tehdejší »hospodářská jednota kraje Píseckého« více pozornosti věnovala včelařství, hlasové ti se množili, a již v roce 1865 pomýšlelo se na zřízení včelařského odboru při jednotě hospodářské. Ale výbor jednoty této návrh ředitele vyš. real. škol v Písku p. Vojt. Lešetického na zřízení včelařského odboru, horlivě podporovaný správcem Skočickým panem J. Kletečkou, zamítl, boje se přílišného v odbory rozkouskování, slíbil však včelařství více pozornosti věnovati. Ale zdá se, že i toto usnesení, jako mnoho jiných, zůstalo pouze na papíře, a slib slibem, nebo

vybídnut přátely svými vypracoval V. Lešetický »návrh stanov včelařské jednoty kraje Píseckého — co odboru jednoty hospodářské«, a v »Otavanu« dne 31. ledna 1866 jej uveřejnil.

Konečně se výbor hospodářské jednoty věci té chopil. Těžko říci, zda z ochoty, či spíše z obavy, aby se včelaři neoddělili a tak »jednotu« neoslabil. Ve schůzi své dne 3. února 1866 usnesl se výbor hospodářské jednoty návrh ten vzíti za svůj, sv. latí komisi na jeho prozkoumání a opravení, a ku schválení zaslati, což stalo se dne 16. března 1866. Poněvadž však včelařská jednota co odbor jednoty hospodářské povolena nebyla, zadali včelaři stanovy pro spolek samostatný, který byl povolen dne 8. září 1867 a stanovy potvrzeny dne 15. dubna 1868. — Na základě stanov těchto konala se již dne 19. dubna 1868 první valná schůze v sále realných škol v Písku. Při ní zvolen byl předsedou p. Jan Kletečka, jednatelem pan Vojtěch Lešetický, místopředsedou p. Titus Zykán a pokladníkem p. Jos. Kopečný, gymn. profesor.

Nová jednota měla se čile k životu. Pořádala pilně schůze s výstavami, zřizovala odbory, odebírala členům svým »Brněnskou Včelu«, později »Včelaře«, a jinak o prospěch členů a rozkvět včelaření se starala. Druhým rokem již bylo členů na 200 a zřízen první odbor Vodňanský. Téhož roku usnesl se spolek na míře úlů: délka loučky 10", výška patra 7". Jednatel spolku p. Vojt. Lešetický jal se horlivě přednáseti o včelařství na realce a gymnasiu, a mnozí z posluchačů podrobili se pak zkoušce ze včelařství s velmi dobrým úspěchem.

V Písku zřídil se roku 1870 druhý odbor spolku včelařského, ale včelám se tu nedařilo, nebo trpěly hnilobou plodu a tím jich mnoho zahynulo. Z odboru

Píseckého (dp. P. Jos. Baar) vyšel návrh, aby se všechny včelařské spolky v Čechách spojily v jeden spolek s orgánem »Český Včelař«, té doby ještě »Včelař«, čímž dal nepřímý podnět ku vzniku potomního spolku včelařského pro Čechy, z něhož později vznikl spolek ústřední. Spolek však stihla v roce 1870 první rána: zakladatel a první jednatel spolku odstěhoval se do Hradce Králové. Tím ubyl první horlivý pracovník, jakých je vždy škoda. Přednášky o včelařství na realce a gymnasiu ujal se po něm dp. P. Jos. Baar, katecheta Písecký, jednatelem zvolen p. Ant. Duda, učitel na hlavní škole ve Vodňanech. Roku 1871 usnesl se spolek na schůzi v Horažďovicích k návrhu dp. P. Jos. Baara, aby daly se v trestnici Písecké hotoviti slaměné úly dle spolkové míry, a myšlenku tu šťastně provedl p. Hynek Macner, cukrář v Písku.

Když se zřizoval spolek včelařský pro Čechy v Praze, roku 1872, byl Písecký odbor včelařské jednoty první, který se za člena přihlásil; ale dlouho mezi nimi shoda nebyla, nebo roku 1872 dostal »Včelařský spolek pro Čechy«, — který se též neprávem psal »zemský spolek včelařský«, — státní subvenci 500 zl. s podmínkou, aby z toho i venkovské spolky podělil. Spolek Písecký požadoval pro sebe 100 zl., částku poměrně ne přílišnou, a proto nepřijal nepatrný dárek: 1 úl, 1 kuřačku, 1 kukli, 1 nůž rovný a 1 ohnutý — pravou to almužnu pro spolek o 330 členech.

Podmínka dohodnutí se s »venkovskými« spolky, daná ministerstvem při udělení subvence na rok 1873, dílem snad také nedůvěra spolků venkovských přiměla »Včelařský spolek pro Čechy« ku svolání zástupců všech včelařských spolků v Čechách, a ti zvolili si správní radu, která měla vyřizovati společné záležitosti, a vypracovala »návrh stanov zemského ústředního spolku

včelařského pro Čechy«. O změnu a opravu těchto stanov nemálo se přičinil též spolek Písecký. Prvním předsedou této správní rady byl Sam. Jarkovský, po jeho předčasné smrti pak zvolen jím starosta spolku Píseckého p. Jan Kletečka. Ten však vida, že nelze mu pro vzdálenost všechny funkce předsedy zastati, vzdal se předsednictví dne 1. ledna 1875. Zatím již ze »správní rady« stal se »zemský ústřední spolek včelařský pro Čechy«. Brzy po té však opustil J. Kletečka i spolek Písecký, stav se ředitelem v Lovosicích. To byla třetí citelná rána pro spolek, a té již neodolal. Odtud počal již počet členů spolku klesati, dosáhnuv v roce 1875 nejvyššího počtu 404 členův.

Předsedou stal se té doby velmi čilý p. Hynek Macner, dosavadní místopředseda, jednatelem zůstal dp. P. J. Baar. Již rok 1876 ukázal citelnou mezeru, omeziv se na jedinou schůzi vzdor tomu, že byla ke schůzi druhé krásná příležitost při hospodářské výstavě v Písku, a v roce 1877 nezmohl se spolek už ani na schůzi jedinou, a tak to šlo s kopce dále. Někdy se konala schůze jedna, jindy žádná, členů ubývalo ze 404 na 296—212—184—169, počátkem roku 1880 oddělil se odbor Blatenský, zřídív si spolek samostatný, a čile měl se k životu; za to si zase odpočinul mateřský spolek Písecký, v roce 1880 nekonal schůze žádné, v r. 1881 jednu a od 1882 do 1884 opět žádné.

Zatím scvrkl se spolek na 61 člena, pravím šedesát jednoho člena ze 404 od roku 1875.

Roku 1885 vyprskla činnost jednoty jako dohořívající františek, a šlo to zase starou kolejí dále. Toho roku zvolen byl nový jednatel, a oslavil svoji volbu dvěma schůzemi. Pak spolek dřímал při jedné schůzi ročně, až v r. 1890 usnul, omeziv se pouze na vybírání příspěvků a odebrání »Českého Včelaře«. Teprve úmrtí

předsedy p. H. Macnera dne 26. června 1894 vybouřilo jednotu ze sna. Dne 22. července 1894 konala se schůze v Písku, při níž dosavadní jednatel zvolen předsedou a Vác. Jakš jednatelem. Členů bylo té doby zrovna — dvacet.

Nový výbor chopil se práce s novou silou, svolal druhou schůzi do Putimi, shledával nové členy, uložil jednatelemi zříditi spolkový sklad úlů, náčiní a potřeb včelařských, a tak vstoupil do roku 1895, ve kterém slibuje konati tři schůze valné. První z nich konala se dne 15. dubna, při níž dostoupil počet členů činných 56. Nový rok však začal zase ztrátou. Zesnul dne 3. února předseda p. Václ. Paleček, učitel v Písku, předseda, jakého jen třeba si přát. Proto vyvolil si dne 15. dubna zvolený výbor nového předsedu p. Lad. Burketa, ředitele roln. školy v Písku, jednatel zůstal dosavadní. Zdaž setrvá na dráze započaté?

Václav Jakš.

Výtah z dějin Včelařské jednoty v Příbrami.

Napsal *Jan Vašta*,
c. k. cvičný učitel v Příbrami. 1895.

Královské horní město Příbram se svým vzácným okolím roubeným Českými Brdy poutá na se již ode dávných dob pozornost a budí zájem i za hranicemi širé vlasti naší, neboť čerpá se tu z lůna země bohatý poklad.

Půvabná krajina Brdská je bohatá též rozsáhlým lesy, malebnými nivami, bohatou flórou oplývající sladkým nektarem. I což divu, že uhostily se tu v četném počtu také pilné včelky. Hluboké lesy podbrdské nabídl jim za příbytek své staré, duté kmeny, malebné nivy staly se jim rejdištěm a bohatá květena zvala je

k hodům, poskytující jim tolik sladkého nektaru, že plnými zásobami našim Podbrdanům se vykazovaly. Tím zavedeno bylo později v Podbrdsku včelaření brtní, o čemž svědčí staré zápisky, jakož i hodnověrná podání pamětníkův. Jako všude jinde tak i v Podbrdsku včelařilo se v klátech. Když však objevil slavný Dzierzon cestu k modernímu včelaření, tu vybídl zemřelý již slavný včelař český, P. Jos. Kolrus, tehdy kněz na Svaté Hoře, jednoho ze starších včelařů, Václ. Svobodu v Příbrami, aby za příkladem jiných včelařů přeložil své včelstvo z klátů do úlů soustavy Dzierzonovy. I stalo se tak. Šťastný první tento výkon našel více následovníků, ač ze života včely nebylo jim ničeho známo. Jak šťastni byli tehdejší včelařové Příbramští, když mohli okénkem práci miláčeků svých pozorovati a obdivovati; není divu, že pokrokových včelařů přibývalo a racionální včelaření že docházelo obliby.

O vzniku jednoty a organizaci její.

Když okolo r. 1880 počalo se v Příbrami a v okolí jejím racionálně včelařiti, nastala potřeba, aby včelaření podle zásad a novějších výzkumů se provádělo, zříditi včelařský spolek. R. 1881 pronesli o tom myšlénku Příbramští včelaři Hynek Cvrk a Emanuel Mácha. Myšlénka tato uzrála a brzy se souhlasem jiných včelařů a přátel včel se setkala.

Přikročeno k úradám, učiněno svolání a než se stala včelařská jednota skutkem, bylo již 130 členů upsáno; tento stkvělý začátek učiněn přičiněním učitele, p. Em. Dvořáčka. Činnost spolková zahájena 1. lednem r. 1882. Stanovy došly schválení dne 8. února 1882 a tím vstoupil spolek ve veřejný život pode jménem »Včelařská jednota v král. hor. městě Příbrami«. Za prvního starostu zvolen p. Fr. Tomec, ředitel c. k. pae-